

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2021թ դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՄԻՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀԷՄՄԻ) կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական էթիկայի կանոնագրքի*» (Մասնագիտական էթիկայի կանոնագրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄԻ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող մասնակցիտական էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Ցանկանում ենք ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 31-ի վրա, որտեղ ներկայացված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձությունները: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական

անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

«Թրասթ Աուդիտ» ՓԲԸ
տնօրեն Հայկ Մարգարյան

Աուդիտի ղեկավար՝
Արմեն Ազիզյան

24 հունիսի 2022թ
ք. Երևան

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ
 Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար դրամ		2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	4,208,930	4,475,178
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	20,098	23,255
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		4,229,028	4,498,433
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	6	516,459	546,859
Դերիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	7	367,447	332,468
Անտոկոս փոխառություններ կապակցված կողմերին		8,661	8,661
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8	132,518	94,556
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,025,085	982,544
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		5,254,113	5,480,977
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
<i>Սեփական կապիտալ</i>	9		
Բաժնետիրական կապիտալ		505,350	505,350
Վերագնահատման պահուստ		112,049	170,805
Կուտակված վնաս		(3,133,722)	(3,771,961)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		(2,516,323)	(3,095,806)
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	10	1,462,223	482,036
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	49,864	8,773
Վարձակալություն	12	273,134	288,892
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,785,221	779,701
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	10	5,434,533	7,222,321
Առևտրային կրեդիտորական և այլ պարտավորություններ	13	462,009	539,940
Վարձակալություն	12	20,341	18,489
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		55,033	16
Հետաձգված եկամուտներ		13,299	16,316
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		5,985,215	7,797,082
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		5,254,113	5,480,977

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ. հունիսի 24-ին:

Գլխավոր տնօրեն
 Ժորա Սարգսյան

 Ֆինանսական տնօրեն
 Հասմիկ Ստամբոյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 42-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

Հազար դրամ		2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծնթ.		
Հասույթ	14	3,430,124	2,515,892
Վաճառքի ինքնարժեք	15	(1,846,565)	(1,437,700)
Համախառն շահույթ		1,583,559	1,078,192
Այլ գործառնական եկամուտներ	16	244,512	153,992
Իրացման ծախսեր	17	(876,902)	(749,598)
Վարչական ծախսեր	18	(137,413)	(130,905)
Այլ գործառնական ծախսեր	19	(306,107)	(210,993)
Գործառնական շահույթ		507,649	140,688
Զուտ ֆինանսական ծախս	20	(2,156)	(188,617)
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ / (վնաս)	21	186,638	(211,226)
Այլ ոչ գործառնական (վնաս) / օգուտ	22	(11,474)	15,417
Շահույթ / (վնաս) մինչև հարկումը		680,657	(243,738)
Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում	23	(114,211)	13,000
Տարվա շահույթ / (վնաս)		566,446	(230,738)
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետազայում չեն</i>			
<i>վերադասակարգվի շահույթին կամ վնասին</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	77,805
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		13,037	1,960
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		13,037	79,765
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		579,483	(150,973)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 42-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ
 Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հազար դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	505,350	157,955	(3,608,138)	(2,944,833)
Տարվա վնաս	-	-	(230,738)	(230,738)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	79,765	-	79,765
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	79,765	(230,738)	(150,973)
Փոխանցում կուտակված վնասին		(66,915)	66,915	-
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	505,350	170,805	(3,771,961)	(3,095,806)
Տարվա շահույթ	-	-	566,446	566,446
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	13,037	-	13,037
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	13,037	566,446	579,483
Փոխանցում կուտակված վնասին		(71,793)	71,793	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	505,350	112,049	(3,133,722)	(2,516,323)

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 42-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ
 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Արտադրանքի, ապրանքների իրացումից և ծառայությունների մատուցումից մուտքեր	4,173,402	3,197,918
Անհատույց ստացված ակտիվներ	-	27,928
Այլ գործառնական մուտքեր	1,178	675
Վճարումներ մատակարարներին	(1,888,144)	(1,096,242)
Վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսների վճարումներ	(36,094)	(33,444)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(876,092)	(806,381)
Վճարումներ պետական բյուջե	(542,773)	(436,693)
Այլ գործառնական ելքեր	(2,432)	(3,293)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	829,045	850,468
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների վաճառքներից մուտքեր	3,150	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման համար վճարումներ	(182,901)	(273,269)
Փոխառության տրամադրում	-	(5,000)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(179,751)	(278,269)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարձակալության գծով պարտավորության հիմնական մասի վճարումներ	(13,906)	(16,556)
Վարկերի և փոխառությունների ստացում	300,000	80,000
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(848,546)	(514,140)
Բանկային տոկոսների մարում	(47,185)	(56,757)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	(609,637)	(507,453)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ հոսք	39,657	64,746
Ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	94,556	30,766
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(1,695)	(956)
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	132,518	94,556

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 42-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ՌՌՌ» Հանքային ջրերի գործարան ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ՌՌՌ» Հանքային Ջրերի Գործարան» ՓԲԸ-ն («Ընկերություն») ստեղծվել է 2004թ. սեպտեմբերի 16-ին:

Ընկերության կանոնադրությունը գրանցվել է 16 սեպտեմբերի 2004թ. Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի Խորհրդայինի տարածքային բաժնի կողմից (գրանցման համար՝ 282.120.05057, վկայական 03U065834):

Ընկերության հիմնական գործունեությունն է հանքային ջրերի, աղբյուրի խմելու ջրերի և զովացուցիչ ըմպելիքների արտադրությունը «Բջնի» և «Նոյ» ապրանքանշանների ներքո:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Շուրջյան փող. թիվ 5:

Ընկերության գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, Կոտայքի մարզ, Չարենցավան, գործարանային փող. 8 շենք:

2021 թվականի ընթացքում Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 280 աշխատակից (2020 թվականի ընթացքում՝ 295 աշխատակից):

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում, հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատումներից:

Բացի այդ, 2020 թվականի սկզբին կորոնավիրուսային հիվանդությունը (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով՝ հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցնում են մի շարք ընկերությունների համար զգալի գործառնական գործունեությունների խափանումների և էական ազդեցություն են ունենում համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա: Քանի որ իրավիճակն արագ զարգանում է, այն կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների շատ ընկերությունների, ձեռնարկությունների վրա՝ ներառյալ, բայց չսահմանափակելով ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանմանը՝ որպես արտադրության խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման, մատակարարման շղթայի ընդհատման, անձնակազմի կարանտինի մեջ գտնվելու, նվազած պահանջարկի և ֆինանսավորման գծով առաջացած դժվարությունների արդյունք: Ավելին, Ընկերությունը կարող է կրել կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա՝ վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով: Ընկերության վրա կորոնավիրուսային հիվանդության ազդեցության չափը մեծապես պայմանավորված է աշխարհի և Հայաստանի տնտեսության վրա համաճարակի ազդեցությունների մակարդակով և տևողությամբ:

2. Պատրաստման հիմունքներ

2.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

2.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար Ընկերության կողմից ընդունված չափման հիմունք է հանդիսանում սկզբնական արժեքը, որը սովորաբար համակցվում է այլ չափման հիմունքների հետ: Այլ չափման հիմունքներ կիրառելիս Ընկերությունը ներկայացնում է բացահայտումներ համապատասխան ծանոթագրություններում:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Անընդհատություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են, ելնելով անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում, և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն չկա:

2.5 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.6 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում

2020 թվականի օգոստոսի 27-ին ՀՀՄՄԽ-ն թողարկել է Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում՝ պարզաբանելու

հաշվապահական հաշվառման այն խնդիրները, որոնք առաջանում են IBOR-ը (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքը) RFR-ով (ոչ ռիսկային տոկոսադրույքով) փոխարինելիս: Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման 2-րդ փուլը ներառում է մի շարք մեղմացումներ և լրացուցիչ բացահայտումներ: Մեղմացումները կիրառելի են այն ժամանակ, երբ ֆինանսական գործիքը անցում է կատարում IBOR-ից (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքից) RFR-ի (ոչ ռիսկային տոկոսադրույքի): Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի հունվար 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առկա ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկի և ոչ ընթացիկի – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում

ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը» ստանդարտի փոփոխությունները հստակեցնում են, որ պարտավորությունները դասակարգվում են ընթացիկի և ոչ ընթացիկի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գոյություն ունեցող իրավունքներով պայմանավորված: Դասակարգման վրա չեն ազդում կազմակերպության ակնկալիքները կամ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեքերը (օրինակ՝ պայմանների խախտումը):

Փոխությունները նաև հստակեցնում են ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը» ստանդարտի «պարտավորության մարում» արտահայտության նշանակությունը: Փոխությունները կարող են ազդել պարտավորությունների դասակարգման վրա՝ հատկապես այն կազմակերպությունների համար, որոնք նախկինում դասակարգումը որոշելու համար հաշվի են առել ղեկավարության մտադրությունները և որոշ պարտավորությունների վրա, որոնք կարող են փոխարկվել կապիտալի: Վերոնշյալների վրա փոփոխությունների ազդեցությունը պետք է կիրառվի հետընթաց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտի պահանջների:

Հիմնական միջոցներ՝ մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործումը - Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում

ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտի փոփոխություններով արգելվում է կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքից կատարել նվազեցումներ՝ հիմնական միջոցի միավորի վաճառքից առաջացող ցանկացած մուտքերից՝ ակտիվը նախանշած նպատակով օգտագործելու համար պատրաստելու ժամանակահատվածի ընթացքում: Փոփոխությունները նաև հստակեցնում են, որ կազմակերպությունը պետք է թեստավորի՝ արդյոք ակտիվը գտնվում է պատշաճ վիճակում, երբ գնահատում է տվյալ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական վիճակը: Ակտիվի ֆինանսական ցուցանիշները տեղին չեն նման գնահատման համար: Կազմակերպությունները պետք է առանձին բացահայտեն այն ակտիվներից մուտքերի գումարները և ինքնարժեքները, որոնք չեն ստացվել կազմակերպության սովորական գործունեության արդյունքում:

Հղումներ Հայեցակարգային Հիմունքներին - Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում

Որոշ փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՍ3 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» ստանդարտում՝ թարմացնելով հղումները ֆինանսական հաշվետվությունների Հայեցակարգային Հիմունքներին և ավելացվել է բացառություն ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» և ՖՀՄՍԿ 21 «Պարտադիր վճարներ» մեկնաբանության շրջանակներում պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ճանաչման համար: Փոփոխությունները նաև հաստատում են, որ պայմանական ակտիվները չպետք է ճանաչվեն ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

3.1. Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներից տրանսպորտային միջոցները, մեքենա-սարքավորումները, արտադրական գույք, տնտեսական գույք, գործիքները և այլ հիմնական միջոցները, որոնք օգտագործվում են ապրանքների արտադրության կամ մատակարարման, ծառայությունների մատուցման կամ վարչական նպատակով, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որը իրենից ներկայացնում է վերագնահատված օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է գուտ արժեքը: Տրանսպորտային միջոցների վերագնահատումներն իրականացվում են անկախ գնահատողի կողմից, իսկ այլ դասերի հիմնական միջոցներինը՝ ղեկավարության կողմից կազմված հանձնաժողովի կողմից՝ բավարար պարբերականությամբ, այնպես, որ հաշվեկշռային արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքից:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամուտներին և արտացոլվում է սեփական կապիտալում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Մակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը զուգահեռ: Կուտակված շահույթում ճանաչված վերագնահատումից աճը իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա վերագնահատումից աճը ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված շահույթին:

3.2. Սկզբնական արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներից շենք-շինությունները, հողամասերը, կառուցվածքները և փոխանցող հարմարանքները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարներ, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից մուտքերի ու ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության մեթոդները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ և, անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում առաջընթաց:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 18-25 տարի
Կառուցվածքներ	- 5-25 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	- 3-20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	- 2-30 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 2-14 տարի
Արտադրական, տնտեսական գույք	- 1-17 տարի
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	- 12 տարի
Այլ	- 1-13 տարի

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունն հետևյալն է.

Ֆիրմային անուններ	- 5-10 տարի
Համակարգչային ծրագրեր	- 10 տարի
Լիցենզիաներ և վստահագրեր	- 1-12 տարի
Արտոնագրեր	- 5-10 տարի
Այլ	- 1-10 տարի

3.4 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

Ձեռք բերման ծախսումներն են գնման գինը, ներմուծման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Ընկերությանը ետ վերադարձման, մաքսային բրոքեր (միջնորդ) հանդիսացող անձանց վճարվող գումարները, ինչպես նաև այդ պաշարների ձեռք բերման հետ կապված տրանսպորտային, բեռնման, բեռնաթափման և այլ ծախսումները:

Ձեռք բերման ծախսումները որոշելիս առևտրային զեղչերը, գների իջեցումները հանվում են:

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով: Փոխադարձ փոխարինելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի բանաձևով:

3.5 Վարձակալություն

Ընկերությունը որպես վարձակալ վարձակալության պայմանագրի սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչում է ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական պարտավորություն, բացառությամբ ցածրարժեք և կարճաժամկետ վարձակալությունների՝ ՖՀՄՍ 16-ով նախատեսված բացառությունների:

Սկզբնական ճանաչումը

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Ընկերությունը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով, որը ներառում է հետևյալ տարրերը.

- վարձակալական պարտավորության սկզբնական ճանաչման արժեքը,
- ճանաչման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալական վճարները, հանած վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանների ազդեցությունը,
- կրած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- վարձակալած ակտիվի ազատման, վերականգման կամ ապամոնտաժման ծախսերի գնահատականը:

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալական պարտավորությունը՝ որպես այդ ամսաթվի դրությամբ վճարման ենթակա վարձակալական վճարների ներկա արժեք: Վարձակալական վճարները զեղչվում են վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, եթե այն հնարավոր է որոշել: Հակառակ դեպքում Ընկերությունը զեղչման համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով՝

- հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը
- ճշգրտված վարձակալական պարտավորության վերաչափումով:

Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության հաշվարկի համար հիմք է հանդիսանում հիմնական միջոցների մաշվածության Ընկերությունը քաղաքականությունը: Սկզբնական ճանաչումից հետո Ընկերությունը վերաչափում է վարձակալական պարտավորությունը՝

- մեծացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալական պարտավորության նկատմամբ հաշվեզրվող տոկոսը
- փոքրացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վճարած վարձակալական վճարները
- վերաչափելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանագրի վերաչափումները կամ փոփոխությունները

3.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները և բանկային հաշիվների մնացորդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝

նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Ընկերությունը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքում:

Ներկայացված ժամանակաշրջաններում Ընկերությունը չունի որպես այլ համապարփակ արդյունքում իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվներ:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով)։

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։ Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում։ Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը։

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Պարտքային գործիքներում ներդրումների արժեզրկումից կորուստները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ ԻՍՉԱՀԱ-ով, Ընկերությունը ճանաչում է հետևյալ դեպքերում՝ սպասվելիք վարկային կորուստների, ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի, առևտրային դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների գծով, ինչպես նաև ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի մասով։ Դեբիտորական պարտքերի սպասվող կորուստների (ԴՊՄԿ) գումարները, սկսած համապատասխան ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչումից, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին թարմացվում են՝ վարկային ռիսկում փոփոխություններն արտացոլելու համար։

Ընկերությունը միշտ ճանաչում է ԴՊՄԿ-ն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների և ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքերի համար։ Այս ֆինանսական ակտիվներից սպասվող վարկային կորուստները գնահատվում են՝ օգտագործելով պահուստի հաշվարկման համար մշակված համապատասխան մատրիցան՝ հիմնվելով Ընկերության պատմական վարկային կորուստի փորձի վրա, ճշգրտված պարտապանների համար հատուկ գործոններով, ընդհանուր տնտեսական պայմաններով և ընթացիկ, ինչպես նաև հաշվետու ամսաթվի պայմաններին կանխատեսվող ուղղության գնահատմամբ, ներառյալ երբ կիրառելի է դրամի արժեքը ժամանակի մեջ։

Մյուս բոլոր ֆինանսական գործիքների համար, Ընկերությունը ճանաչում է ԴՊՄԿ-ն, երբ տեղի է ունեցել սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճ։ Այնուամենայնիվ, եթե ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալի չի բարձրացել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ապա Ընկերությունը այդ ֆինանսական գործիքից կորուստի պահուստը չափում է 12 ամսվա ԴՊՄԿ-ի համարժեք գումարով։

ԴՊՄԿ-ն իրենից ներկայացնում է սպասվող վարկային կորուստներ ֆինանսական գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի արդյունքում։ Եվ հակառակը, 12 ամսվա ԴՊՄԿ-ն իրենից ներկայացնում է կյանքի ընթացքում ԴՊՄԿ-ի այն մասը, որը սպասվում է որ կառաջանա ֆինանսական գործիքի հնարավոր դեֆոլտից հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում։

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ։ Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը։ Ակնկալվող պարտքային կորուստները

հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ընկերությունը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Քանի որ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառումը հիմնականում մնում է այնպիսին, ինչպիսին էր ՀՀՄՍ 39-ի պահանջներով, ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների վրա: Այնուամենայնիվ, ամբողջականության համար, ստորև ներկայացված է համապատասխան քաղաքականությունը:

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը և ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նումինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նումինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.8 Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

<i>Արտարժույթ</i>	<i>31.12.2021թ</i>	<i>31.12.2020թ</i>
1 Եվրո	542.61 դրամ	641.11 դրամ
1 Ռուսական ռուբլի	6.42 դրամ	7.02 դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	480.14 դրամ	522.59 դրամ

3.9 Մեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով: Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

3.10 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող արդյունքի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի բիզնեսի միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Ընկերությունը ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային

մարմնի կողմից, և Ընկերությունը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի զեղչման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.12 Աշխատակիցների հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվառման ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցել է ծառայություն, Ընկերությունը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չզեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չզեղչված գումարը, Ընկերությունը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այլ ստանդարտներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, ՀՀՄՍ 2 «Պաշարներ» և ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտները):

Ընկերությունը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ. և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

3.13 Շնորհներ

Ընկերության կողմից շնորհների հաշվառումը իրականացվում է ՀՀՄՍ 20 «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ստանդարտի համաձայն:

Շնորհները, ներառյալ իրական արժեքով չափվող ոչ դրամային շնորհները, չեն ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավոր հավաստիացում, որ.

ա) Ընկերությունը բավարարելու է դրանց կցված պայմանները և

բ) շնորհները ստացվելու են:

Շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Ընկերությունը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները:

Շնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Ընկերությունը տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա:

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները, ներառյալ իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային շնորհները, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են՝ շնորհը գրանցելով որպես հետաձգված եկամուտ:

Շնորհը, որը դառնում է վերադարձման ենթակա, հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն: Եկամուտներին վերաբերող շնորհի վերադարձումը առաջին հերթին կատարվում է տվյալ շնորհի գծով չամորտիզացված հետաձգված կրեդիտային մնացորդի հաշվին: Այնքանով, որքանով վերադարձումը գերազանցում է այդպիսի հետաձգված կրեդիտային մնացորդը, կամ երբ հետաձգված կրեդիտային մնացորդ գոյություն չունի, վերադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում: Ակտիվին վերաբերող շնորհի վերադարձումը ճանաչվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի ավելացում կամ վերադարձման ենթակա գումարի չափով հետաձգված եկամտի մնացորդի նվազեցում: Կուտակային լրացուցիչ մաշվածությունը, որը ճանաչված կլինի շահույթում կամ վնասում մինչև տվյալ ամսաթիվը, եթե չլինի շնորհը, անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

3.14 Հասույթ գնորդների հետ կնքված պայմանագրերից

Այս ստանդարտը առաջին անգամ քննարկման է դրվել 2008թ.-ին: Վերջնական տարբերակը թողարկվել է 2014թ. մայիսին:

ՖՀՄՍ 15. «Հասույթ գնորդների հետ կնքված պայմանագրերից» ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Ընկերությունը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Ընկերությունը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ հաճախորդներին, ըստ պայմանագրի, տրված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների գումարները կստացվեն կամ կհավաքվեն Ընկերության կողմից:

Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հինգ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հինգ քայլ ներառող մոդելում՝

Քայլ 1. նույնացնել գնորդի հետ պայմանագիրը,

Քայլ 2. նույնացնել կատարման ենթակա պարտավորությունները,

Քայլ 3. նույնացնել գործարքի գինը,

Քայլ 4. բաշխել գործարքի գինը կատարման ենթակա պարտավորություններին,

Քայլ 5. ճանաչել հասույթը, երբ ընկերությունը կատարում է կատարողական պարտավորությունները:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հոդ	Շենք- շինություն	Կառուց- վածքներ	Փոխանցող հարմա- րանքներ	Մեքե- նաներ և սարքա- վորումներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադրա- կան գույք, տնտեսական գույք	Այլ	Օգտա- գործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք										
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	268,491	1,361,392	159,560	122,326	3,178,866	369,702	853,920	123,787	338,935	6,776,979
Ավելացում	-	1,618	25,097	4,100	207,004	19,500	7,492	6,264	-	271,075
Վերականահատումից արժեքի աճ	-	-	-	-	2,327	-	40,743	961	-	44,031
Վերականահատումից արժեքի նվազում	-	-	-	-	(7,809)	-	(193,812)	(4,179)	-	(205,800)
Դուրսգրում	-	-	-	-	(8,324)	(1,800)	(148,354)	(7,021)	-	(165,499)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,491	1,363,010	184,657	126,426	3,372,064	387,402	559,989	119,812	338,935	6,720,786
Ավելացում	-	1,880	39	789	31,852	86,867	52,868	5	-	174,300
Վերականահատումից արժեքի աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերականահատումից արժեքի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	-	-	(11,217)	(7,237)	(1,283)	(3,850)	-	(23,587)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,491	1,364,890	184,696	127,215	3,392,699	467,032	611,574	115,967	338,935	6,871,499
Կուտակված մաշվածություն										
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	480,157	7,244	45,408	904,386	78,825	573,564	74,001	28,245	2,191,830
Տարվա ծախս	-	58,659	6,715	8,291	184,040	71,101	82,411	12,677	28,245	452,139
Վերականահատումից արժեքի նվազում	-	-	-	-	(4,527)	-	(225,993)	(5,135)	-	(235,655)
Դուրսգրում	-	-	-	-	(8,020)	(417)	(147,954)	(6,315)	-	(162,706)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	538,816	13,959	53,699	1,075,879	149,509	282,028	75,228	56,490	2,245,608
Տարվա ծախս	-	58,773	7,660	8,657	175,619	79,350	69,336	8,056	28,283	435,734
Վերականահատումից արժեքի նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Դուրսգրում	-	-	(102)	-	(13,733)	(3,386)	(1,489)	(63)	-	(18,773)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	597,589	21,517	62,356	1,237,765	225,473	349,875	83,221	84,773	2,662,569
Հաշվենկշռային արժեք										
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,491	824,194	170,698	72,727	2,296,185	237,893	277,961	44,584	282,445	4,475,178
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,491	767,301	163,179	64,859	2,154,934	241,559	261,699	32,746	254,162	4,208,930

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվն իրենից ներկայացնում է վարձակալված տարածք, որտեղ Ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը (վարձակալված տարածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 12-ում):

Ընկերության մեքենա-սարքավորումները, արտադրական և տնտեսական գույքը ու այլ հիմնական միջոցները վերջին անգամ վերագնահատվել են ընկերության ղեկավարության կողմից ստեղծված հանձնաժողովի կողմից 31.12.2020թ. դրությամբ:

Ընկերության տրանսպորտային միջոցները վերջին անգամ վերագնահատվել են լիցենզավորված անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից 2018թ. դեկտեմբերի 26-ին՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Շուկայական արժեքը որոշվել է համեմատական և փոխարինման արժեքի (ծախսերի վերլուծություն) մեթոդների հիման վրա:

Բանկային վարկերն ապահովվելու նպատակով Ընկերությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 1,283,477 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,387,522 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը կազմում է 3,629 (զրո) դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չշահագործվող հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 4,841 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23,290 հազար դրամ):

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	286,798	261,150
Իրացման ծախսեր	131,101	168,299
Վարչական ծախսեր	5,038	5,640
Գործառնական ծախսեր	10,243	14,514
Կապիտալացված պաշարներում	2,554	2,536
Ընդամենը	435,734	452,139

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Ֆիրմային անվանումներ	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Արտոնագրեր	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>						
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,983,133	10,548	43,276	11,494	5,773	3,054,224
Ավելացում	-	-	-	-	2,194	2,194
Դուրսգրում	-	-	(1,233)	-	(760)	(1,993)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,983,133	10,548	42,043	11,494	7,207	3,054,425
Ավելացում	269	140	4,700	1,269	2,223	8,601
Դուրսգրում	(70)	(3,500)	(609)	(12,125)	(1,789)	(18,093)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,983,332	7,188	46,134	638	7,641	3,044,933
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>						
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,973,613	5,789	35,336	5,949	1,593	3,022,280
Տարվա ծախս	2,012	1,055	3,535	2,656	1,625	10,883
Դուրսգրում	-	-	(1,233)	-	(760)	(1,993)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,975,625	6,844	37,638	8,605	2,458	3,031,170
Տարվա ծախս	1,755	740	2,244	3,707	3,312	11,758
Դուրսգրում	(70)	(3,500)	(609)	(12,125)	(1,789)	(18,093)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,977,310	4,084	39,273	187	3,981	3,024,835
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,508	3,704	4,405	2,889	4,749	23,255
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,022	3,104	6,861	451	3,660	20,098

Ամորտիզացիայի գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	5,466	5,684
Իրացման ծախսեր	5,552	4,070
Վարչական ծախսեր	740	1,129
Ընդամենը	11,758	10,883

6 Պաշարներ

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հումք և նյութեր	208,523	213,500
Պատրաստի արտադրանք	152,202	131,676
Ապրանքներ	3,087	3,123
Տարա	150,337	196,500
Այլ նյութեր	2,310	2,060
Ընդամենը	516,459	546,859

7 Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տրված կանխավճարներ	44,171	15,930
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	381,600	354,116
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(68,603)	(65,382)
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	-	25,409
Այլ	10,279	2,395
Ընդամենը	367,447	332,468

Ապրանքների վաճառքից և ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 41 օր (2020թ.՝ 51 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Արժեզրկման կորուստների գծով պահուստը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2021թ.		2020թ.	
	Ընդամենը		Ընդամենը	
Արժեզրկման կորուստների գծով պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	65,382	65,382	53,919	53,919
Արժեզրկման կորուստների գծով պահուստի աճ	13,082	13,082	18,712	18,712
Արժեզրկման կորուստների գծով պահուստի հակադարձում	(9,861)	(9,861)	(7,249)	(7,249)
Արժեզրկման կորուստների գծով պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,603	68,603	65,382	65,382

8 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	5,222	1,856
Ընթացիկ հաշիվներ բանկում	127,296	92,700
Ընդամենը	132,518	94,556

9 Մեփական կապիտալ

9.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 505,350 հազար ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 505,350 հաստ ձայնի իրավունք տվող սովորական անվանական բաժնետոմսից, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքն է 1,000 ՀՀ դրամ: Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը ամբողջությամբ տեղաբաշխված է, լրիվ վճարված և պատկանում է Ընկերության միակ բաժնետեր Ռաֆիկ Ռուբենի Հայրապետյանին:

Հաշվետու տարում բաժնետիրական կապիտալի փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

9.2 Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստն առաջանում է տրանսպորտային միջոցների, մեքենա-սարքավորումների, արտադրական տնտեսական գույքի, այլ հիմնական միջոցների վերագնահատումից:

Վերագնահատումից աճը ճանաչվում է կուտակված շահույթում Ընկերության կողմից ակտիվի օգտագործմանը գուզահեռ:

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդ տարեսկզբին	170,805	157,955
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից առաջացած աճ	-	77,805
Վերագնահատումից հետաձգված հարկային պարտավորություն	13,037	1,960
Փոխանցում կուտակված վնասին	(71,793)	(66,915)
Մնացորդ տարեվերջին	112,049	170,805

10 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Չպահովված փոխառություններ</i>				
Փոխառություններ	5,164,497	7,011,666	975,659	-
	5,164,497	7,011,666	975,659	-
<i>Ապահովված վարկեր</i>				
Բանկային վարկեր	270,036	210,655	486,564	482,036
	270,036	210,655	486,564	482,036
Ընդամենը	5,434,533	7,222,321	1,462,223	482,036

Հազար դրամ	Իրական արժեք		Հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկային վարկեր	756,600	692,691	756,600	692,691
Փոխառություններ	6,140,156	7,011,666	6,140,156	7,011,666
Ընդամենը	6,896,756	7,704,357	6,896,756	7,704,357

Բանկերից ստացված վարկերի ապահովման միջոց են հանդիսանում Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող հիմնական միջոցները (տես՝ ծանոթագրություն 4) ինչպես նաև վերջնական հսկողի երաշխավորությունը:

Ստորև ներկայացվում են դեռևս չմարված վարկերի և փոխառությունների պայմանները.

Հազար դրամ				2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարին		
Վարկեր					
«ԱՐՄՍՎԻՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	11%	2026	77,246	89,800
«ԱՐՄՍՎԻՍ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	12%	2023	18,525	31,699
«ԱԳԲԱ Լիզինգ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	13%	2024	8,400	-
«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	7%	2024	176,386	266,349
«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ԱՄՆ դոլար	7%	2024	174,542	264,435
«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	13%	2026	201,207	-
«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	12%	2026	100,294	-
«ՀԱՅԲԻԶՆԵՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	12%	2025	-	40,408
Ընդամենը				756,600	692,691
Փոխառություններ					
<i>Կապակցված կողմերից</i>					
Անտոկոս	ՀՀ դրամ		Ցպահանջ	1,397,213	1,397,213
Անտոկոս	ՀՀ դրամ		Ցպահանջ	16,000	16,000
Անտոկոս	ԱՄՆ դոլար		Ցպահանջ	705,202	767,545
Անտոկոս	ՀՀ դրամ		Ցպահանջ	1,938,214	2,571,653
Անտոկոս	ՀՀ դրամ		Ցպահանջ	509,007	509,007
Անտոկոս	ՀՀ դրամ		Ցպահանջ	598,861	598,861
<i>Այլ</i>					
Անտոկոս	ԱՄՆ դոլար		2023	975,659	1,151,387
Ընդամենը				6,140,156	7,011,666

11 Հետաձգված հարկային պարտավորություններ

Ընկերությունը ենթակա է որոշակի մշտական հարկային տարբերությունների, որոնք պայմանավորված են որոշակի ծախսերի՝ հարկային տեսանկյունից չնվազեցվող լինելու, ինչպես նաև որոշակի եկամուտների՝ հարկային տեսանկյունից չհարկվող համարվելու հետ:

Հետաձգված հարկերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական հաշվառման և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործված՝ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերությունների զուտ հարկային հետևանքները: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամանակավոր տարբերություններն առավելապես իրենցից ներկայացնում են եկամուտների և ծախսերի ճանաչման տարբեր մեթոդներ/ժամկետներ, ինչպես նաև՝ հարկային հաշվառման մեջ որոշակի ակտիվների համար հարկվող բազայի գոյացման ժամանակավոր տարբերություններ: 2021 թվականի և հետագա հաշվետու ժամանակաշրջանների համար շահութահարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18%: Հետևաբար, ստորև ներկայացված համեմատության նպատակով օգտագործվում է 18% դրույքաչափը:

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարեսկզբի մնացորդ	8,773	30,057
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	54,128	(19,324)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	(13,037)	(1,960)
Տարեվերջի մնացորդ	49,864	8,773

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	12,349	105	-	12,244
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	10,002	2,794	-	7,208
Վարձակալություն	52,826	(2,503)	-	55,329
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	75,177	396	-	74,781
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(64,566)	(44,889)	13,037	(32,714)
Օգտագործման իրավունք	(45,749)	5,091	-	(50,840)
Փոխառություններ	(14,726)	(14,726)	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(125,041)	(54,524)	13,037	(83,554)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(49,864)	(54,128)	13,037	(8,773)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	12,244	2,063	-	10,181
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	7,208	(2,185)	-	9,393
Վարձակալություն	55,329	(2,980)	-	58,309
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	74,781	(3,102)	-	77,883
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(32,714)	-	1,960	(34,674)
Օգտագործման իրավունք	(50,840)	5,084	-	(55,924)
Փոխառություններ	-	17,342	-	(17,342)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(83,554)	22,426	1,960	(107,940)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(8,773)	19,324	1,960	(30,057)

12 Վարձակալություն

Հաշվետու տարվա վերջում Ընկերությունը չունի վարձակալած փոքրածախ ակտիվներ, ինչպես նաև կարճաժամկետ վարձակալության պայմանագրեր:

Ընկերությունը հաշվետու տարվա ընթացքում ունեցել է վարձակալած տարածք, որն օգտագործվում է իր գործունեության իրականացման համար: Վարձակալությամբ ձեռք բերված տարածքի գծով օգտագործման իրավունքը բացահայտված է ծանոթագրություն 4-ում:

Ընկերությունն ակտիվի օգտագործման իրավունքի չափման համար կիրառում է ՀՀՄՍ 16-ով նախատեսված ինքնարժեքի մոդելը:

Վարձակալության պայմանագիրը չի նախատեսում երկարացման ինչպես նաև պայմանագիրը չեղարկելու ժամկետներ: Ղեկավարությունը՝ հաշվի առնելով բոլոր հանգամանքները և փաստերը, որոնք իր համար ստեղծում են տնտեսական խթան դադարեցնելու վարձակալությունը, ինչպես նաև այդ փաստերի և հանգամանքների ակնկալվող փոփոխություններն ապագայում, խելամտորեն համոզված է, որ կվարձակալի վերոնշյալ տարածքը մինչև 2030 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Վարձակալության գծով տոկոսային ծախսը հաշվետու տարվա ընթացքում կազմել է 36,094 հազար ՀՀ դրամ (2020 թվականի ընթացքում՝ 33,444 հազար ՀՀ դրամ): Երկարաժամկետ վարձակալության գծով ամսական վարձավճարը կազմում է 4,167 հազար ՀՀ դրամ՝ առանց հարկերի:

Ժամկետի վերլուծություն՝ պայմանագրային չգեղջված դրամական հոսքեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
ոչ ավել, քան մեկ ամիս	4,167	4,167
ավելին, քան մեկ ամիսը, բայց ոչ ավել, քան երեք ամիս	8,334	8,334
ավելին, քան երեք ամիս, բայց ոչ ավել, քան մեկ տարի	37,503	37,503
ավելին, քան մեկ տարի, բայց ոչ ավել, քան հինգ տարի	200,016	200,016
ավելին, քան հինգ տարի, բայց ոչ ավել, քան տաս տարի	200,016	250,020
ավելին, քան տաս տարի	-	-
Ընդամենը	450,036	500,040

13 Առևտրային կրեդիտորական և այլ պարտավորություններ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	258,043	320,914
Ստացված կանխավճարներ	35,616	60,847
Պարտավորություններ պետական բյուջեին	84,824	93,976
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	27,970	24,170
Վճարվելիք աշխատավարձ	55,556	40,033
Ընդամենը	462,009	539,940

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 51 օր (2020թ.՝ 81 օր): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

14 Հասույթ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապրանքների իրացումից	4,215	3,544
Արտադրանքի իրացումից	3,424,229	2,510,640
Ծառայությունների մատուցումից	1,680	1,708
Ընդամենը	3,430,124	2,515,892

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը խմբավորված է հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Ապրանքների իրացումից		Արտադրանքի իրացումից		Ծառայությունների մատուցումից	Ընդամենը
	Հայաստան	Հայաստան	ԵՏՄ երկրներ	ԵՄ երկրներ	Հայաստան	
2021թ.						
Սեզմենտի հասույթ՝ ընդհանուր	4,215	3,222,228	161,573	40,428	1,680	3,430,124
Միջսեզմենտային վաճառքներից հասույթ	-	-	-	-	-	-
Սեզմենտի հասույթ ^a արտաքին հաճախորդներին վաճառքներից	4,215	3,222,228	161,573	40,428	1,680	3,430,124
Հասույթի ճանաչման ժամանակացույց						
- Ժամանակի կոնկրետ պահին	4,215	3,222,228	161,573	40,428	1,680	3,430,124
- Ժամանակի ընթացքում	-	-	-	-	-	-
	4,215	3,222,228	161,573	40,428	1,680	3,430,124

Հազար դրամ	Ապրանքների իրացումից		Արտադրանքի իրացումից		Ծառայությունների մատուցումից	Ընդամենը
	Հայաստան	Հայաստան	ԵՏՄ երկրներ	Այլ	Հայաստան	
2020թ.						
Սեզմենտի հասույթ՝ ընդհանուր	3,544	2,338,426	133,172	39,042	1,708	2,515,892
Միջսեզմենտային վաճառքներից հասույթ	-	-	-	-	-	-
Սեզմենտի հասույթ ^a արտաքին հաճախորդներին վաճառքներից	3,544	2,338,426	133,172	39,042	1,708	2,515,892
Հասույթի ճանաչման ժամանակացույց						
- Ժամանակի կոնկրետ պահին	3,544	2,338,426	133,172	39,042	1,708	2,515,892
- Ժամանակի ընթացքում	-	-	-	-	-	-
	3,544	2,338,426	133,172	39,042	1,708	2,515,892

15 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	3,541	3,491
Վաճառված արտադրանքի ինքնարժեք	1,843,024	1,434,209
Ընդամենը	1,846,565	1,437,700

Վաճառքի ինքնարժեքը տրոհված ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հումք	784,344	610,675
Փոխհատուցում աշխատակիցներին	408,958	318,407
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	286,798	266,834
Այլ	366,465	241,784
Ընդամենը	1,846,565	1,437,700

16 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապակյա տարաների վաճառքից եկամուտ	229,392	139,977
Պահուստի հակադարձում	10,009	7,249
Այլ	5,111	6,766
Ընդամենը	244,512	153,992

17 Իրացման ծախսեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Անձնակազմի վարձատրություն	414,453	373,650
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	164,936	172,369
Տրանսպորտի և վառելիքի գծով ծախսեր	110,268	65,590
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	51,691	36,723
Գովազդային և մարքեթինգային ծախսեր	69,626	53,409
Այլ	65,928	47,857
Ընդամենը	876,902	749,598

18 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Անձնակազմի վարձատրություն	115,285	106,341
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	1,505	1,328
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր	1,287	1,286
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	5,778	6,769
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	384	1,052
Տրանսպորտի և վառելիքի գծով ծախսեր վարչական	2,559	3,250
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	7,226	8,295
Այլ	3,389	2,584
Ընդամենը	137,413	130,905

19 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ապակյա շշերի դուրսգրում	225,215	132,699
Դուրսգրված պաշարներ	46,335	41,648
Դուրսգրված անհուսալի դեբիտորական պարտքեր	13,082	18,712
Այլ	21,475	17,934
Ընդամենը	306,107	210,993

20 Զուտ ֆինանսական ծախս

Հազար դրամ	2021թ.	2020թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ֆինանսական եկամուտ</i>		
Փոխառության զեղչումից տոկոսային եկամուտ	88,306	-
	88,306	-
<i>Ֆինանսական ծախս</i>		
Հաշվեգրված տոկոսներ զեղչված փոխառությունների հետպտույտից	(6,494)	(98,262)
Հաշվեգրված տոկոսներ վարկերի գծով	(47,874)	(56,911)
Վարձակալության գծով տոկոսային ծախսեր	(36,094)	(33,444)
	(90,462)	(188,617)
Զուտ ֆինանսական ծախս	(2,156)	(188,617)

21 Փոխարժեքային տարբերություններից գուտ օգուտ / (վնաս)

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,725	7,144
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	4,869	10,852
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	6	544
Վարկեր և փոխառություններ	327,114	138,682
	337,714	157,222
<i>Փոխարժեքային տարբերություններից վնաս</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(7,420)	(8,100)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(9,355)	(10,722)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(9)	(583)
Վարկեր և փոխառություններ	(134,292)	(349,043)
	(151,076)	(368,448)
Փոխարժեքային տարբերություններից գուտ օգուտ / (վնաս)	186,638	(211,226)

22 Այլ ոչ գործառնական (վնաս) / օգուտ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից գուտ վնաս	(1,202)	(1,568)
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի նվազում	-	(3,919)
Անհատույց ստացված ակտիվներ	3,637	31,665
Անհատույց տրված ակտիվներ	(13,909)	(10,761)
Ընդամենը	(11,474)	15,417

23 Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	(60,083)	(6,324)
Հետաձգված հարկ	(54,128)	19,324
Ընդամենը	(114,211)	13,000

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ / (վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	680,657		(243,738)	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2020թ.՝ 18%)	(122,518)	18%	43,873	18%
(Զհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, գուտ	8,307	-1%	(30,873)	-13%
Շահութահարկի գծով (ծախս) / փոխհատուցում	(114,211)	17%	13,000	5%

24 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

24.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների գուտ իրացման արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Այս պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները, որը կարող է նվազեցնել ապագա վաճառքի գները:

25 Ֆինանսական գործիքներ

25.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.7-ում:

25.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Տրված փոխառություններ	8,661	8,661
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	312,997	288,734
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,296	92,700
Ընդամենը	448,954	390,095

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	6,896,756	7,704,357
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	258,043	320,914
Ընդամենը	7,154,799	8,025,271

26 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

✓ Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության՝ արտերկրյա վաճառքներից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ռուբլով: Բացի այդ Ընկերությունն ունի ԱՄՆ դոլարով վարկեր և փոխառություններ:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորություններն, որոնք Ընկերությանը ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, ներկայացված են ստորև.

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Հազար ՀՀ դրամ	Եվրո	Հազար ՀՀ դրամ	ՌԴ ռուբլի	Հազար ՀՀ դրամ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	44,689	21,457	134	73	4,962,590	31,860
Մնացորդներ բանկերում	9,972	4,788	-	-	4,235,660	27,193
	54,661	26,245	134	73	9,198,250	59,053
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Վարկեր և փոխառություններ	4,400,671	2,112,938	-	-	-	-
	4,400,671	2,112,938	-	-	-	-
Զուտ արդյունք	(4,346,010)	(2,086,693)	134	73	9,198,250	59,053

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Հազար ՀՀ դրամ	Եվրո	Հազար ՀՀ դրամ	ՌԴ ռուբլի	Հազար ՀՀ դրամ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	52,305	27,334	-	-	5,762,125	40,450
Մնացորդներ բանկերում	195	102	-	-	1,060,689	7,446
	52,500	27,436	-	-	6,822,814	47,896
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Վարկեր և փոխառություններ	4,687,328	2,449,551	-	-	-	-
	4,687,328	2,449,551	-	-	-	-
Զուտ արդյունք	(4,634,828)	(2,422,115)	-	-	6,822,814	47,896

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ռուբլու նկատմամբ դրամի 10% (2020թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2020թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2020թ.՝ 10%):

Դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ռուբլու նկատմամբ 10%-ով (2020թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		Ռուբլու ազդեցություն	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
Շահույթ կամ վնաս	(208,669)	(242,212)	7	-	5,905	4,790

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Ընկերության քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Ընկերությունը գրավ չի վերցնում: Բացի այդ Ընկերությունը գրավ չի պահանջում նաև այլ ֆինանսական ակտիվների համար: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ</i>		
Անտոկոս փոխառություններ կապակցված կողմերին	8,661	8,661
Դեբիտորական պարտքեր	312,997	288,734
Մնացորդներ բանկերում	127,296	92,700
Ընդամենը	448,954	390,095

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները: Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը:

27 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

27.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները գրեթե հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Իրական արժեքը որոշվել է՝ զեղչելով համապատասխան դրամական մրջոցների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների համար շուկայական տոկոսադրույքը: Այս դեպքում ամենազգալի փոփոխականը զեղչման տոկոսադրույքն է: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

27.2 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափում

Ընկերության սարքավորումները, տրանսպորտային միջոցները, արտադրական գույքը և այլ հիմնական միջոցներ հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ և 3-րդ մակարդակներում, որոնք գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների գնահատականները:

28 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը: Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները: Հաշվի են առնվում Ընկերության վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ): Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից:

Ընկերության՝ որպես կապիտալ կառավարվող գումարները ստուգվող հաշվետու տարվա համար ամփոփված են ստորև.

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընդհանուր սեփական կապիտալ Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(2,516,323) (132,518)	(3,095,806) (94,556)
Կապիտալ	(2,648,841)	(3,190,362)
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	(2,516,323)	(3,095,806)
Փոխառու միջոցներ	6,896,756	7,704,357
Ընդհանուր ֆինանսավորում	4,380,433	4,608,551
Կապիտալի և ընդհանուր ֆինանսավորման հարաբերակցություն	(0.60)	(0.69)

29 Պայմանականություններ

29.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հայաստանի Հանրապետության հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

29.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

29.3 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել: Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

29.4 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

30 Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են՝ բաժնետերեր, ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք:

Հսկողություն

Ընկերության բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է Ռաֆիկ Հայրապետյանին, ով հանդիսանում է վերջնական հսկող:

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա վերջնական հսկողը, համատեղ վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպությունները, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ:

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

ա) Վերջնական հսկողի հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2021	2021թ.		Մնացորդը առ 31.12.2020
Ստացված փոխառություն	16,000	-	-	16,000
Ստացված անհատույց ակտիվներ	257	(267)	-	524
Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2020	2020թ.		Մնացորդը առ 31.12.2019
Ստացված փոխառություն	16,000	(137,135)	-	153,135
Ստացված անհատույց ակտիվներ	524	(280)	-	804

բ) Վերջնական հսկողի հետ կապակցված անձանց հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2021	2021թ.		Մնացորդը առ 31.12.2020
Ստացված փոխառություն	5,148,463	(591,963)	(103,855)	5,844,281
Ստացված անհատույց ակտիվներ	100	(32)	-	132
Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2020	2020թ.		Մնացորդը առ 31.12.2019
Ստացված փոխառություն	5,844,281	(287,724)	105,250	6,026,755
Ստացված անհատույց ակտիվներ	132	(31)	-	163

գ) Համատեղ հսկողության տակ գտնվող կազմակերպությունների հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2021	2021թ.		Մնացորդը առ 31.12.2020
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերում	3,169	(62,266)	60,736	4,699
Ապրանքների և արտադրանքի վաճառք	1,555	(61,644)	57,285	5,914
Տրված փոխառություն	521	(52,372)	47,893	5,000
Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2020	2020թ.		Մնացորդը առ 31.12.2019
Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերում	4,699	(84,613)	84,217	5,095
Ապրանքների և արտադրանքի վաճառք	5,914	(32,809)	35,688	3,035
Տրված փոխառություն	5,000	-	5,000	-

դ) Ղեկավարության հետ կատարված գործարքների մանրամասներ.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2021	2021թ.		Մնացորդը առ 31.12.2020
Աշխատանքի վարձատրություն	771	(25,057)	25,058	770
Ապրանքների և արտադրանքի վաճառք	67	-	-	67

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 31.12.2020	2020թ.		Մնացորդը առ 31.12.2019
Աշխատանքի վարձատրություն	770	(24,990)	25,016	744
Ապրանքների և արտադրանքի վաճառք	67	-	-	67

31 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2022 թվականի փետրվարի 24-ին սկսված ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը հանգեցրել է և շարունակում է հանգեցնել զգալի գոհերի, բնակչության տեղահանման, ենթակառուցվածքների վնասման և Ուկրաինայում տնտեսական գործունեության խաթարման:

Ի պատասխան՝ բազմաթիվ երկրներ, այդ թվում՝ ԵՄ-ն, Շվեյցարիան, Մեծ Բրիտանիան, ԱՄՆ-ն, Կանադան, Ճապոնիան և Ավստրալիան, տնտեսական պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի (և որոշ դեպքերում՝ Բելառուսի) նկատմամբ:

Բացի պատժամիջոցների սահմանումից, մեծ թվով խոշոր պետական և մասնավոր ընկերություններ հայտարարել են կամավոր գործողությունների մասին՝ Ռուսաստանի և Բելառուսի հետ բիզնես գործունեությունը սահմանափակելու համար: Այս գործողությունները ներառում են Ռուսաստանում/Բելառուսում ակտիվների օտարման կամ գործունեությունը դադարեցնելու պլաններ, այս երկրներ արտահանման կամ ներմուծման կրճատում և ծառայությունների մատուցման դադարեցում:

Ավելին, մի շարք ռուսաստանյան ցուցակված կազմակերպությունների ցուցակումը կասեցվել է որոշ ֆոնդային բորսաներում և դրանք դուրս են մնացել շուկայական ինդեքսներից: Ռուսաստանի Կենտրոնական բանկը ժամանակավորապես կասեցրել է բաժնետոմսերի և ածանցյալ գործիքների առևտուրը, ինչպես նաև տեղական իշխանությունները ժամանակավորապես արգելել են օտարերկրյա ներդրողներին վաճառել ռուսական ակտիվները և էական սահմանափակումներ են դրել օտարերկրյա կազմակերպություններին տրանսֆերներ իրականացնելու վրա, օրինակ՝ ֆինանսական պարտավորությունները մարելու նպատակով կատարվող վճարումների վրա:

Ռուս-ուկրաինական ռազմական հակամարտությունը և դրա հետ կապված իրադարձությունները տեղի են ունենում զլոբալ տնտեսական զգալի անորոշության և անկայունության ժամանակաշրջանում, և հետևանքները, ամենայն հավանականությամբ, կազդեն և կվատթարացնեն ընթացիկ շուկայական պայմանները:

COVID-19 համաճարակի թեթևացումը հանգեցնում է սպառողների պահանջարկը աճի, սակայն վերոնշյալ հանգամանքներով պայմանավորված և պահանջարկի աճին զուգահեռ, բազմաթիվ երկրներ/ուրոսներ արդեն իսկ բախվում են ապրանքահումքային գների աճի ազդեցությանը:

Մատակարարման շղթայի խցանումները, որոնք առաջանում էին համաճարակի հետևանքներից, շարունակում են պահպանվել: Այս պայմանները կարող են զգալիորեն սրվել Ուկրաինայում պատերազմի ավելի լայն հետևանքների, աճող գնաճի և զլոբալ հետհամաճարակային վերականգնման թուլացման պատճառով:

Ընկերությունը կարող է կրել վերոնշյալ հանգամանքների ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա վերջիններիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը գտնում է, որ վերոնշյալ հանգամանքներն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության գործունեության վրա: